

СТЕЙКХОЛДЕРИ В УПРАВЛІННІ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

The role of stakeholders in managing the value of the enterprise has been substantiated. The main stakeholders of the enterprise have been identified. The procedure for choosing a stakeholder for the enterprise has been determined.

Протягом останніх років в процесі здійснення вартісно-орієнтованого управління підприємством одним з основних питань виникає «Хто ж є основними стейкхолдерами підприємства?». Єдиного підходу щодо тлумачення хто ж є стейкхолдерами в економічній науці не існує. Так, Аммарі А.О. визначає, що стейкхолдерами є всі особи або групи осіб, які є об'єктами або суб'єктами діяльності та політики компанії як на місцевому, так і глобальному рівнях; стейкхолдером вважається будь-яка особа або група осіб, що впливає на діяльність організації або відчуває на собі вплив цієї діяльності, а також будь-яка особа або група осіб, які можуть допомогти в розробці пропозицій щодо підвищення комерційної та суспільної ефективності підприємства [1, с. 151].

Стейкхолдер – це той, хто володіє репутацією, владою або іншим капіталом, інвестованим у проект, та до певної міри приймає будь-які ризики цього проекту [2, 142]. Тобто, з точки зору управління вартістю підприємства, вважаємо, що стейкхолдери – зацікавлені особи в результатах максимізації вартості підприємств.

Тому, основними стейкхолдерами підприємства є інвестори, що вкладають свої ресурси та активи, кредитори, ресурсами яких тимчасово користується підприємство на умовах ризику, менеджери та акціонери підприємства, зацікавлені в отриманні інформації про спроможність підприємства функціонувати та створювати додану вартість, постачальники, споживачі, держава в особі органів різного рівня, суспільні інституції тощо.

Взаємовідносини підприємств з зацікавленими особами регулює Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 «Настанова по соціальній відповідальності» [3]. Даний стандарт допомагає підприємствам упорядкувати свою діяльність в галузі соціальної відповідальності. Важливо відзначити, що стандарт ISO 26000 розроблений не тільки для бізнес-структур, але також і для профспілок, громадських організацій і державних органів. Він визначає зони відповідальності для кожної організації у її взаєминах із зацікавленими сторонами.

Відповідно до ISO 26000 підприємство має:

- 1) виявляти свої зацікавлені сторони;
 - 2) визнавати та належним чином брати до уваги інтереси та юридичні права зацікавлених сторін та відповідно реагувати на їх зауваження;
 - 3) визнавати, що деякі зацікавлені сторони можуть істотно впливати на діяльність підприємства;
 - 4) оцінювати та враховувати відносно здатність зацікавлених сторін звертатись до підприємства, взаємодіяти з ним та впливати на функціонування та розвиток;
 - 5) враховувати взаємозв'язок інтересів своїх зацікавлених сторін з очікуваннями суспільства та стійким розвитком, а також характер взаємозв'язку між зацікавленими сторонами та підприємством;
 - 6) брати до уваги погляди зацікавлених сторін, інтереси яких можуть бути
- З метою обґрунтування ролі стейкхолдерів в діяльності господарюючої системи, підприємству рекомендовано відповісти на наступні запитання [1, с. 153]:

- щодо яких стейкхолдерів існують законні обов'язки?
- як впливає діяльність підприємства на стейкхолдерів?
- яких соціальних партнерів залучити до реалізації програм з корпоративної соціальної відповідальності?
- які програми корпоративної соціальної відповідальності реалізують основні конкуренти?
- які найважливіші соціальні проекти можуть вплинути на ланцюг додаткової вартості?
- як розрахувати результат (економічний ефект) від системи врегулювання взаємовідносин стейкхолдерів?

Але наголошуємо на тому, що при визначенні стейкхолдерів потрібно в обов'язковому порядку враховувати індивідуальний підхід, що буде враховувати особливості функціонування кожного окремого підприємства.

Список літератури:

1. Аммарі А.О. Класифікація стейкхолдерів на основі взаємних очікувань / А.О. Аммарі // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 8 (134). – С. 150-155.
2. Как заставит социальные инвестиции работать на ваш бизнес. – М.: АКООС, 2007. – 160 с.
3. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 «Настанова по соціальній відповідальності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ksovok.com/doc/iso_fdis_26000_rus.pdf